

МЕТОДИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО

**> 10 ЕТАПА ЗА УСПЕШНА
ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ НА
ТРАЙНО БЕЗРАБОТНИ
ЖЕНИ В ТРАДИЦИОННО
МЪЖКИ ПРОФЕСИИ**

С финансовата подкрепа на Европейската комисия.

Erasmus+

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗА КОГО Е ПРЕДНАЗНАЧЕНО МЕТОДИЧЕСКОТО РЪКОВОДСТВО? КАКВА Е НЕГОВАТА ЦЕЛ?	3
КАКВО ОЗНАЧАВА БАЛАНСИРАНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА ПОЛОВЕТЕ В ПРОФЕСИИТЕ?	4
КАКВО Е МЯСТОТО НА ЖЕНИТЕ В ПРОФЕСИИ, ТРАДИЦИОННО УПРАЖНЯВАНИ ОТ МЪЖЕ?	5
> ДЕСЕТЕ ЕТАПА ЗА УСПЕШНА ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ НА ЖЕНИ В ТРАДИЦИОННО МЪЖКИ ПРОФЕСИИ	6
• ЕТАП 1 : Провеждане на обучение за професионална равнопоставеност	7
• ЕТАП 2 : Организиране на срещи с жени, които успешно са се преквалифицирали в традиционно мъжки професии	8
• ЕТАП 3 : Придобиване на знания за успешното аргументиране сред жените на ползите от преквалифицирането в традиционно мъжки професии	9
• ЕТАП 4 : Представяне на традиционно мъжките професии на трайно безработните жени	10
• ЕТАП 5 : Консултиране на жените в процеса на професионална преквалификация	11
• ЕТАП 6 : Определяне проекта на обучение	12
• ЕТАП 7 : Подкрепа на жените през целия процес на обучение	13
• ЕТАП 8 : Съставяне на списък от предприятия, които приемат женски кандидатури за типично мъжки професии	14
• ЕТАП 9 : Информиране на предприятията за професионалното многообразие	15
• ЕТАП 10 : Информиране на мениджърите и сътрудниците, които приемат на работа или обучение жени в традиционно мъжки професии	16

ЗА КОГО Е ПРЕДНАЗНАЧЕНО МЕТОДИЧЕСКОТО РЪКОВОДСТВО?

Целева група са Агенцията по заетостта и нейните регионални и общински структури „Бюро по труда“, към фирмите за трудово посредничество, НПО.

КАКВА Е НЕГОВАТА ЦЕЛ?

Основната цел на настоящото Ръководство е постигане на устойчива заетост на дълготрайно безработни жени чрез преквалифицирането им в традиционно мъжки професии.

То ще предостави методически насоки на професионалистите по трудово посредничество за успешно подпомагане и консултиране на трайно безработните жени в процеса на преквалификацията им в традиционно мъжки професии.

Това се налага, поради:

- Липсата на знания за успеха на една такава професионална преквалификация
- Липсата на аргументи, за да се убедят тези трайно безработни жени за ползите от този тип професионална преквалификация
- Липсата на обучения за професионална равнопоставеност и балансирано представителство на половете по професии

Това методическо ръководство представя десетте етапа за професионална преквалификация на дълготрайно безработни жени в традиционно упражнявани от мъжете професии.

КАКВО ОЗНАЧАВА БАЛАНСИРАНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА ПОЛОВЕТЕ В ПРОФЕСИИТЕ?

> Професионалната равнопоставеност в цифри

Статистическите данни сочат, че в едва 12% от професиите и 3 професионални групи /в които са разпределени само 4% от работните места/ се наблюдава балансирано представителство между жените и мъжете. А жените се насочват в 10 от 87 групи професии. За да се постигне реално балансирано представителство по пол, е необходимо почти половината от наетите лица да се преквалифицират.

> Европейски предизвикателства пред професионалната равнопоставеност

В стратегия „Европа 2020“, Европейският съюз потвърждава, че равнопоставеността на жените и мъжете е **„лост за икономически растеж, заетост, социално сближаване и устойчиво развитие“**.

Множество проучвания сочат, че равноправието и балансираното представителство на половете в професиите са източник на:

- **Социална справедливост**
- **Търговски и финансови постижения на предприятието**
- **Растеж и заетост**

КАКВО Е МЯСТОТО НА ЖЕНИТЕ В ПРОФЕСИИ, ТРАДИЦИОННО УПРАЖНЯВАНИ ОТ МЪЖЕ?

36% от заетите жени са концентрирани в 6 от 130 категории професии: като продавачи, домашни помощници, лични асистенти, служители, секретари и персонал по поддръжката*, като заплатата им е по-ниска от тази на мъжете. Също така жените често работят на непълно и социално неприемливо работно време.

Що се отнася до мъжете, 25% от тях са ангажирани в следните категории: шофьори, строители, мениджъри на малки фирми, физически и технически науки, механика*. Тези работни места са като цяло по-добре платени, а работното време в повечето случаи е пълно и класическо. По този начин пазарът на труда се разделя схематично на професии, изпълнявани традиционно от мъже, които са по-доходоносни и такива – извършвани от жени и по-нископлатени.

В едно изследване на Европейската комисия тази ситуация се определя като „сегрегация

по заетост” и „сегрегация по пол на пазара на труда” (Изследване, проведено от Francesca Bettio и AlinaVerashchagina – ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване”).

Най-силно засегнати от този феномен са дълготрайно безработните жени, тъй като те се ориентират обикновено към професии, които биха съответствали най-точно на „единствените компетенции”, които те считат, че притежават, като най-често са свързани със социални дейности и персонализирани услуги.

Държавните и частните фирми за трудово посредничество имат решаваща роля при професионалното преориентиране на тези жени, а именно да разширят възможностите за реализация на трайно безработните жени в традиционно мъжки професии, които много често са по-добре заплатени и по-сигурни.

Най-слабо феминизирани професии в България:

- Шофьори
- Квалифицирани строителни работници
- Оператори на подемно-транспортни съоръжения
- Техници в горското стопанство и др

Най-силно феминизирани професии в България:

- Социални дейности
- Образование
- Здравни професии – медицински сестри
- Секретари и служители в администрацията
- Счетоводители
- Продавач-консультанти

Източник: Доклад за равнопоставеността на жените и мъжете в България (2013)

> ДЕСЕТТЕ ЕТАПА ЗА УСПЕШНА ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ

НА ЖЕНИ В ТРАДИЦИОННО
МЪЖКИ ПРОФЕСИИ

ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РАВНОПОСТАВЕНОСТ

> Цели

Да се опознаят на проблемите, свързани с балансираното представителство на половете по професии и професионалната равнопоставеност между жените и мъжете, а именно сексуалната сегрегация по отношение на заетостта.

Да се осъзнае на своята собствена роля на ускорител или на пречка в сексуалната сегрегация на професиите.

> Защо?

Организациите за трудово посредничество имат решаваща роля при професионалното преориентиране на тези жени, именно да разширят възможностите за реализация на трайно безработните жени в традиционно мъжки професии, които много често са по-добре заплатени и по-сигурни. Ето защо е необходимо да придобият необходимите знания за да овладеят въпросите, свързани с равнопоставеността на работното място и да се превърнат в двигатели на равноправието.

> Come ?

Като преминат обучение “на тема „Преориентиране на търсещите работа жени към традиционно мъжки професии“, насочено към трудовите посредници. Добре би било да се обърнат към обучител, който е специалист по въпросите за равноправието между мъжете и жените.

За повече информация: www.mixite.eu

Като участват в различни срещи и събития по проблемите на професионалната равнопоставеност (те се организират от различни институции по повод годишнини и чествания, свързани с правата на жените, корпоративната социална отговорност и др.).

Като проследяват работата на специализираните институции по проблемите на професионалната равнопоставеност.

Теми, които биха могли да се разискват при обучението:

- Законодателство и политики за професионална равнопоставеност в България и в Европа
- Основни факти и цифри, свързани с професионалната неравнопоставеност между жените и мъжете и професионалната сегрегация по пол
- Силата, която оказват пречките за професионално равноправие, а именно насадените стереотипи жени/мъже и др
- ...

ОРГАНИЗИРАНЕ НА СРЕЩИ С ЖЕНИ, КОИТО УСПЕШНО СА СЕ ПРЕКВАЛИФИЦИРАЛИ В ТРАДИЦИОННО МЪЖКИ ПРОФЕСИИ

> Цели

Да се съберят добри практики сред жени, които са успели да се преквалифицират в професия, традиционно упражнявана от мъже

Да се състави списък с жени, които успешно са се преквалифицирали в мъжки професии.

> Защо?

За да научат от опита на тези жени, които вече успешно са се преквалифицирали в мъжки професии с цел да обогатят собствената си практика като трудови посредници.

> Как?

Като осъществят контакт с организации, които изпълняват или подкрепят проекти в помощ на професионалната преквалификация на жени към традиционно мъжки професии, напр. Националния съвет по равнопоставеност между жените и мъжете.

Като вземат участие в срещи и събития по проблемите на балансираното представителство по пол в професиите и професионалното равнопоставяне между жените и мъжете, напр. събития, организирани от различни институции по повод годишнини и чествания, свързани с правата на жените, корпоративната социална отговорност и др.).

Като осъществят контакт с предприятия, които са отворени към балансираното представителство на половете в професиите и които осъществяват заетост при професии, които традиционно са упражнявани от мъже.

ПРИДОБИВАНЕ НА ЗНАНИЯ ЗА УСПЕШНОТО АРГУМЕНТИРАНЕ СРЕД ЖЕНИТЕ НА ПОЛЗИТЕ ОТ ПРЕКВАЛИФИЦИРАНЕТО В ТРАДИЦИОННО МЪЖКИ ПРОФЕСИИ

> Цели

Познават и разбират ползите от преквалифицирането на трайно безработни жени в професии, които традиционно се упражняват от мъжете.

Умеят да информират и ориентират дълготрайно безработните жени към традиционно мъжки професии.

> Защо?

Стереотипите между жените и мъжете по отношение на професиите се отнасят не само до търсещите работа жени, но и до трудовите посредници. Дълготрайно безработните жени биват най-често насочвани към социални дейности, които биха съответствали на „единствените компетентности“, за които те биха претендирали. А това е най-слабо платената и най-несигурната работа.

Ето защо е необходимо да се научи как да се аргументират ползите от преквалификацията в традиционно мъжка професия сред дълготрайно безработните жени. Това обучение изисква специфични умения.

> Как?

Като преминат обучение сна тема „Преориентиране на търсещите работа жени към традиционно мъжки професии“, насочени към трудовите посредници. Добре би било да се обърнат към обучител, който е специалист по въпросите за равноправието между мъжете и жените.

За повече информация: www.mixite.eu

Теми, които биха могли да се разискват при обучението

- Причинно-следствените връзки между намаляването на професионалната неравнопоставеност между жените и мъжете и подобряването на заетостта на жените
- Ползите от професионалната преквалификация на дълготрайно безработни жени към традиционно упражнявани от мъжете професии
- Аргументите, които да бъдат изтъкнати пред жените и др
- ...

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ТРАДИЦИОННО МЪЖКИ ПРОФЕСИИ НА ТРАЙНО БЕЗРАБОТНИТЕ ЖЕНИ

> Цели

Да се разшири полето от възможности за избор на професия от дълготрайно безработни жени.

Да се покаже как жени упражняват традиционно мъжки професии.

Да се осъществи контакт между дълготрайно безработните жени и предприятията, които са отворени към балансирано представителство на половете на работни места, които са традиционно мъжки.

> Защо?

В България повече от половината жени са концентрирани в десетина групи професии: продавачи, медицински сестри, социални работници, лични асистенти, служители, секретари и персонал по поддръжката*, като заплатата им е по-ниска от тази на мъжете, работното им време е много често непълно, а за някои дори и социално неприемливо.

Ето защо е особено необходимо на дълготрайно безработните жени да бъдат представени и други професии, които те не биха и помислили, че могат да упражняват – а именно, традиционно мъжките професии.

> Как?

Като се организират посещения във фирми.

Тема на посещението: „Запознаване на дълготрайно безработни жени с традиционно упражнявани от мъжете професии“.

Профил на предприятията:

- Предприятия, които са отворени към балансираното представителство на половете на работното място
- Предприятия, които наемат жени на традиционно мъжки професии.

Методическото ръководство за осъществяване на посещения във фирми може да свалите от тук:
www.mixite.eu

Като присъстват в дни на „отворените врати“ в центровете за професионално обучение или във фирми, които обучават или наемат жени в традиционно мъжки професии.

КОНСУЛТИРАНЕ НА ЖЕНИТЕ В ПРОЦЕСА НА ПРОФЕСИОНАЛНА ПРЕКВАЛИФИКАЦИЯ КЪМ ТРАДИЦИОННО МЪЖКА ПРОФЕСИЯ

> Цели

Да се осигури устойчива професионална преквалификация на дълготрайно безработните жени към традиционно мъжки професии.

Да се преодолеят пречките, свързани с професионалната сегрегация по пол по време на преквалификацията на дълготрайно безработните жени към традиционно мъжки професии.

> Защо?

По-голямата част от жените, които се преквалифицират в традиционно мъжки професии се сблъскват с пречки от различен характер – както професионални, така и лични. Ето защо е необходимо те да бъдат подкрепяни и консултирани във всеки един етап от усвояването на новата професия. И организациите за трудово посредничество играят ключова роля за устойчивата им преквалификация.

Споделено от жени, които са успели да се преквалифицират в традиционно мъжки професии

„По време на изпита по кормуване за придобиване на удостоверение категория Т, мъжете стояха настрана и се подсмиваха под сурдинка. Аз бях единствената жена, но все пак го взех.“

„Необходимо е да се разделим с предразсъдъците спрямо жените и да вярваме, че една жена също би могла да успее.“

> Как?

Като преминат обучение на тема „Професионална преквалификация на дълготрайно безработни жени към традиционно мъжки професии: преориентиране, консултиране“, насочени към трудовите посредници. Добре би било да се обърнат към обучител, който е специалист по въпросите за равнопоставеността между мъжете и жените.
За повече информация: www.mixite.eu

Като влязат във връзка с организации, които осъществяват или подкрепят проекти за професионална квалификация на жени в традиционно мъжки професии.

Например: Центрове за професионална квалификация и преквалификация, НПО в подкрепа на жените и др.

ОПРЕДЕЛЯНЕ ПРОЕКТА НА ОБУЧЕНИЕ НА ЖЕНИТЕ В ПРОФЕСИИ, КОИТО ТРАДИЦИОННО СЕ УПРАЖНЯВАТ ОТ МЪЖЕ

> Цели

Да се идентифицират специфичните нужди от обучение на жените за придобиване на нова квалификация в традиционно мъжка професия.

Да се определят методите и средствата, които най-точно отговарят на техните нужди от обучение.

Да се проучи какво финансиране могат да получат в помощ на тяхното обучение.

> Защо?

В процеса на професионална преквалификация обучението е неизбежно. Чрез него се придобиват знания, умения и компетентности, необходими за упражняването на професията. Също така се официализира новата професия и се благоприятстват възможностите за заетост на пазара на труда. Ето защо е необходимо жените да бъдат подпомагани при определяне на проекта на обучение в процеса на тяхната преквалификация в типично мъжки професии.

> Как?

Като преминат обучение на тема „Професионална преквалификация на дълготрайно безработни жени към традиционно мъжки професии: преориентиране, консултиране“, насочени към трудовите посредници. Добре би било да се обърнат към обучител, който е специалист по въпросите за равноправието между мъжете и жените.

За повече информация: www.mixite.eu

Чрез осъществяване на контакт с местни центрове за професионална квалификация.

Чрез осъществяване на контакт с Регионалните центрове за професионално ориентиране, за да се определят източниците на финансиране на обучението.

ПОДКРЕПА НА ЖЕНИТЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ПРОЦЕС НА ОБУЧЕНИЕ В ТРАДИЦИОННО МЪЖКИ ПРОФЕСИИ

> Цели

Да се подобри интегрирането на жени в обучение по традиционно мъжки професии.

Migliorare Да се оптимизират шансовете за успех на обучението.

> Защо?

Съдържанието на едно такова обучение е замислено за мъжка аудитория. В същото време методите и средствата на обучение и оборудването не са обмислени така, че да се преподава на жени. Това пречи на интеграцията на жените в тези обучения и би могло да намали техния шанс за успех. Ето защо е необходимо жените да бъдат подкрепяни при тяхната преквалификация в традиционно мъжки професии.

> Как?

Като преминат обучение на тема „Професионална преквалификация на дълготрайно безработни жени към традиционно мъжки професии: преориентиране, консултиране“, насочени към трудовите посредници. Добре би било да се обърнат към обучител, който е специалист по въпросите за равнопоставеността между мъжете и жените.

За повече информация: www.mixite.eu

Като се анализират всички етапи на процеса на обучение (методи и средства) по отношение на професионалната равнопоставеност между жените и мъжете.

Като се създадат връзки с местните центрове за професионално образование и обучение и по-специално с педагогическите екипи, а именно като се извърши специфично наблюдение на обучителите на жени, които се преквалифицират по отношение на видимите и невидими проблеми, които те могат да срещнат по време на обучението.

СЪСТАВЯНЕ НА СПИСЪК ОТ ПРЕДПРИЯТИЯ, КОИТО ПРИЕМАТ ЖЕНСКИ КАНДИДАТУРИ ЗА ТИПИЧНО МЪЖКИ ПОЗИЦИИ

> Цели

Да се посетят местни предприятия, които са отворени към женски кандидатури за типично мъжки професии.

Да се осъществи контакт между жените, които са в процес на преквалификация в мъжка професия и местните предприятия, които имат балансирано представителство на професиите по пол.

Да се оптимизират шансовете за заетост на жени, които се преквалифицират в традиционно мъжки професии.

> Защо?

Да се ориентират жени, които са в процес на професионална преквалификация към предприятия, които не са отворени към назначаването на жени на традиционно мъжки работни места, би довело до сигурен неуспех на начинанието: загуба на време, обезсърчаване, обезкуражаване и т.н. Когато осигуряването на заетост е крайната цел, ще бъде много по-ефективно да се започне с подготовката на предприятията, които са отворени към многообразие и дори, които желаят да имат балансирано представителство на половете.

> Как?

Като се привлече вниманието на медиите към професионалното многообразие по време на различни събития и мрежи, в които участват предприятия, които са отворени към равнопоставеността:

- Мрежи от социално-отговорни предприятия (Българският форум на бизнес лидерите, Българската мрежа за КСО, мрежата на БТПП и др.);
- Среци по проблемите на многообразието и равноправието (събития, организирани от местните власти по повод Международния ден за правата на жените);
- Институции като Националния съвет по равнопоставеност между жените и мъжете;
- Местни медии (статии за социално ангажирани предприятия и фирми, които прилагат равнопоставеност на работното място);
- Браншови организации с доминиращо представителство на мъжете на работното място (металургия, транспорт, строителство и др.), които са ангажирани с професионалното представителство по пол и т.н.
- ...

ИНФОРМИРАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО МНОГООБРАЗІЕ

> Цели

Разширяване на местните предприятия, които са открити към наемането на жени на традиционно мъжки позиции.

Оптимизиране на шансовете за включване на жените, които са в процес на професионална преквалификация към традиционно мъжки професии.

> Защо?

Предизвикателството се състои в убеждаването на местните фирми да се ангажират в подход за прилагане на професионално многообразие на работното място и следователно – да наемат и жени в традиционно мъжки професии.

Ето защо е необходимо да се информира управленския екип и отделите за управление на човешките ресурси в предприятията за ползите от балансираното представителство на половете на работното място.

> Как?

Като се идентифицират местните специалисти по професионална равнопоставеност.

Като се информират предприятията, техните клубове и представителни организации за добрите практики на местно равнище.

Като се организират осведомителни кампании за професионалното равнопоставяне в предприятието (кръгли маси, семинари, инфо дни и т.н.). Препоръчително е да се привлекат специалисти по проблемите на професионалната равнопоставеност.

ИНФОРМИРАНЕ НА МЕНИДЖЪРИТЕ И СЪТРУДНИЦИТЕ, КОИТО НАЕМАТ НА РАБОТА ИЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ ЖЕНИ В ТРАДИЦИОННО МЪЖКИ ПРОФЕСИИ

> Цели

Да се създадат благоприятни условия в предприятието за устойчива интеграция на жени в процес на преквалификация в традиционно мъжки професии.

Да се подпомогнат местните фирми, които са отворени към професионалното многообразие в процеса на интеграция на жени в традиционно мъжки професии.

> Защо?

Предприятията, в които повечето работни места са типично мъжки, са по-слабо подготвени да приемат жени в своя екип. Ето защо е необходимо да се информират мениджърите и сътрудниците, които приемат на работа жени в изцяло мъжки трудов колектив за ролята на успеха на интеграцията на тези жени.

> Как?

Като преминат обучение на тема „Професионална преквалификация на дълготрайно безработни жени към традиционно мъжки професии: преориентиране, консултиране“, насочени към трудовите посредници. Добре би било да се обърнат към обучител, който е специалист по въпросите за равнопоставеността между мъжете и жените.

За повече информация: **www.mixite.eu**

Като организират информационни кампании за доброто интегриране на жените в трудови дейности, които са типични за мъже и за работа в изцяло мъжки екипи. Препоръчително е да се покани специалист по проблемите на професионалната равнопоставеност и балансираното представителство на половете на работното място.

Като се подтикват предприятията да прилагат паритетния принцип при наемането на жени и мъже на типично мъжки позиции, за да се покажат ползите от професионалното многообразие на управленския екип.